

доступа: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/1431/%D0%94%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%85%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

2. Короленко М.П. Криміналізація і декриміналізація діянь, які посягають на життя людини [Електронний ресурс] Режим доступа: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6904/1/62-66.pdf>.
3. Мисливий В.А. Сучасні тенденції криміналізаційних (декриміналізаційних) процесів [Електронний ресурс] Режим доступа: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/4914>.

УДК 343.341

КОРІННА Оксана

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БАНДИТИЗМУ

В наш час є досить актуальним питання стосовно криміналізації тих чи інших діянь, оскільки з розвитком суспільства змінюється ступень небезпеки діянь, що можливо віднести до кримінальних або ж вони втратили свою небезпеку. В наслідок цього наявність або відсутність певних заборон в законодавстві не залишається незмінним. Зокрема, однією умовою реформ сьогоденішнього законодавства є приведення його до стандартів Європейського Союзу, внаслідок чого зростає актуальність захисту прав, інтересів та безпеки громадян.

Бандитизм сьогодні можливо назвати одним з найнебезпечніших злочинів проти громадської безпеки. Події, які пов'язані із бандитизмом сьогодні є актуальними для українського суспільства, внаслідок політичної та соціальної кризи в державі. Дані події впливають на створення організованих злочинних груп, які є озброєними та які в майбутньому перетворюються на воєнізовані формування.

Метою роботи є аналіз складу злочину, пов'язаного із бандитизмом, виявлення основних його ознак з ціллю правильної кваліфікації діянь, які підпадають під дану норму.

Кримінальний кодекс України у ст. 2 передбачає, що підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, що містить склад злочину [1]. Таким чином, для здійснення правильної кваліфікації того чи іншого діяння необхідно проаналізувати всі елементи складу злочину.

У теорії кримінального права здійснюють класифікацію об'єктів кримінально-правової охорони, зокрема найпоширенішою є триступенева класифікація, яка передбачає такі види як загальний, родовий та безпосередній.

Склад злочину щодо бандитизму міститься у розділі IX «Злочини проти громадської безпеки» Кримінального кодексу України. З цього випливає, що родовим об'єктом даної групи злочинів є суспільні відносини, що забезпечують умови життя людей, їх діяльності, безпеки

використання радіоактивних матеріалів та безпечне використання зброї, боєприпасів тощо, в цілому – суспільну безпечність [2, с. 266].

Закон України «Про основи національної безпеки України» визначає безпеку як «захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечується сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних і потенційних загроз національним інтересам» [3].

Основним безпосереднім об'єктом бандитизму є стан захищеності громадян, юридичних осіб, органів державної влади та суспільство в цілому від злочинної діяльності озброєних банд.

Додатковим безпосереднім об'єктом бандитизму можуть бути життя та здоров'я людини, власність, статевая свобода і статевая недоторканість особи тощо.

Для кваліфікації бандитизму необхідно встановити обов'язкові ознаки даного злочинного об'єднання, зокрема дане об'єднання характеризується наявністю 3 та більше суб'єктів злочину (дана характеристика міститься у визначенні організованої групи, а саме у ч. 3 ст. 28 Кримінального кодексу України), дане об'єднання є стійким та озброєним. Під зброєю розуміють пристрої, прилади та інші предмети, які призначені і технічно придатні для ураження живої або іншої цілі. Наступною характеристикою є наявність мети учасників даного об'єднання, нею може виступати вчинення даною групою осіб нападів на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб.

При кваліфікації необхідним є також умова врахування об'єктивної сторони складів злочину проти громадської безпеки. Другим елементом складу злочину є об'єктивна сторона злочину під якою розуміють зовнішній акт суспільно небезпечного посягання на охоронюваний кримінальним правом об'єкт, тобто акт вольової поведінки, який відбувається в об'єктивному світі та виражається у вчиненні шкоди вказаному об'єкту або створенні загрози завдання йому шкоди [4, с.128].

Більшість злочинів проти громадської безпеки є формальними, оскільки характеризуються суспільно небезпечним діянням. Крім формальних, в даній групі злочинів виділяють усічені склади злочинів, прикладом можливо зазначити випадок, коли мова йде про створення злочинної організації, банди або терористичної організації.

Характеризуючи об'єктивну сторону бандитизму, то можливо зазначити, що вона включає в себе три альтернативні діяння:

- організація банди – дане діяння передбачає саме створення банди, тобто відповідальність настане в не залежності від того вчинили вже вони будь-які дії у вигляді нападу чи ні;
- участь у банді – розуміється здійснення самих нападів, вступу особи до неї або ж вчинення інших дій, що спрямовані на створення умов для функціонування даних банд.

- участь у нападі, вчинюваному бандою – характеризується тим, що участь у нападі може брати не лише учасник банди, але й стороння особа, що не входить до її складу, проте дії даної особи підпадають під дану статтю лише у разі, коли вона усвідомлювала, що є учасником нападу, який вчинює банда.

Наступним елементом є суб'єкт злочину. Поняття даного елементу міститься в ч. 1 ст. 18 Кримінального кодексу України [1] передбачає, що під суб'єктом розуміють фізичну осудну особу, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до кодексу може наставати кримінальна відповідальність. Доречним є виділення двох суб'єктів загального та пониженого.

Суб'єктом злочину бандитизму визнається фізична осудна особа, котра досягла 14-річного віку, оскільки як законом встановлено відповідальність за сам факт організації банди, то особа, яка була одним із її організаторів, визнається виконавцем злочину, навіть якщо дана особа у подальшому не брала участі в діяльності банди.

Наступним елементом є суб'єктивна сторона складу злочину, під даним елементом розуміють характеристику внутрішньої сторони злочину, встановлення якої дає можливість виявити психологічне ставлення особи до вчиненого нею суспільно небезпечного діяння та його наслідків. Суб'єктивна сторона складає основну частку доказової бази та викликає більшу частину дискусій між сторонами в кримінальному процесі [5, с. 161]. Суб'єктивна сторона бандитизму характеризується прямим умислом і спеціальною метою.

Таким чином, характеристика складу злочину, передбаченого ст. 257 Кримінального кодексу України, а саме бандитизму здійснюється шляхом аналізу елементів складу злочину (об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона). Так як бандитизм входить до групи злочинів проти громадської безпеки, родовим об'єктом є суспільні відносини, які забезпечують умови життя людей, їх діяльності, безпеки використання зброї тощо. Основним безпосереднім об'єктом є стан захищеності громадян, юридичних осіб, органів державної влади та суспільство в цілому від злочинної діяльності озброєних банд. Об'єктивна сторона виражена у формі дії. Суб'єкт даного злочину понижений, а суб'єктивна сторона виражена у формі прямого умислу та спеціальної мети. Для правильної кваліфікації даного діяння необхідно чітко встановлювати особливості кожного елементу, оскільки особа, яка вчинила дане діяння повинна перетерпіти певні обмеження, але задля того необхідно чітко розуміти чи містили її діяння всі ознаки притаманні бандитизму.

Література:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
2. Терентьев В. І. Кримінальне право України. Особлива частина. Конспект лекцій / В. І. Терентьев. – Миколаїв: Вид-тво «Дизайн та поліграфія», 2007. – 564 с.

3. Про основи національної безпеки: закон України від 19.06.2003 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 29. – С. 38.
4. Кудрявцев В. Н. Объективная сторона преступления / В. Н. Кудрявцев // Советское уголовное право. Общая часть. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1974. – С. 128–143.
5. Стрельцов Є. Л. Суб'єктивна сторона злочину / Є. Л. Стрельцов // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2013. – № 1. – С. 161–168.

УДК 343.7:34.05

КРИБОБОРОДОВ Костянтин

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕКОРИСЛИВИХ ПОСЯГАНЬ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

Кримінальна відповідальність за некорисливі посягання на власність передбачається, як і в національному законодавстві, у законодавстві інших країн, які належать до романо-германської правової системи, а саме: Франції, Японії, Федеративної Республіки Німеччина, Болгарії, Швейцарії та інших.

Кримінальні кодекси іноземних держав у більшості випадків передбачають відповідальність за некорисливі посягання проти власності, але мають свої певні відмінності у видах посягань, ступені їх суспільної небезпеки та в обсязі кримінально-правової охорони власності від протиправних посягань.

Кримінальні кодекси іноземних країн доцільно буде порівняти з вітчизняним законодавством, поділивши кримінально-правові норми, які охороняють суспільні відносини від некорисливих посягань проти власності на три групи:

1. Кримінальна відповідальність за умисне або необережне знищення або пошкодження майна;
2. Кримінальна відповідальність за недобросовісну охорону майна;
3. Кримінальна відповідальність за погрозу знищення майна.

До першої групи належать ті країни, які, крім кримінальної відповідальності за так зване «загальне» знищення або пошкодження майна, встановлюють відповідальність за «спеціальне» знищення або пошкодження майна. Так, наприклад, у Франції такими «спеціальними» об'єктами виступають фасади будинків, транспортні засоби, міське рухоме майно, археологічні знахідки [4]; у Швейцарії – електронні дані [5]; в Японії – офіційні та приватні документи, побудови та судна [6]; в Болгарії – в VII Розділі «Знищення або пошкодження майна» V Глави присвячена лише одна стаття (ст.216), яка не передбачає будь-яких «спеціальних» об'єктів [2]; у ФРН – важливі засоби праці, споруди (мости, дамби, залізні дороги), предмети суспільного значення (пам'ятники, природні пам'ятники, предмети мистецтва) [3].